

Shrnutí obsahu pracovní verze nového zákona o zbraních

(Leden 2019)

Základní principy

Návrh zákona o zbraních je jedním ze čtyř připravovaných právních předpisů, které nahradí zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních, ve znění pozdějších předpisů. Zákon kontinuálně naváže na stávající právní úpravu, ale výrazně ji zmodernizuje, jak po právní, tak ale i po technické stránce.

Zákon o zbraních bude celkově přehlednější a jednodušší. Je zredukován počet skupin zbrojních oprávnění (zbrojních průkazů) z 5 na 3, počet skupin zbrojních licencí dokonce z 10 na 2. Návrh nového zákona je pak sice členěn do takřka dvojnásobného množství paragrafů než zákon stávající (který je strukturován spíše do rozsáhlých paragrafů o mnoha odstavcích), ale fakticky je zákon o třetinu kratší, než aktuální právní úprava.

Odpadne celá řada administrativních povinností. Drtivou většinu podání a úkonů bude možno učinit elektronicky. Řadu úkonů budou moci držitelé zbraní provést na jakémkoliv odborném útvaru policie (tj. pracovišti Služby pro zbraně a bezpečnostní materiál PČR), bez ohledu na místo svého trvalého pobytu.

Budou zrušeny „papírové“ průkazy a doklady a s nimi související řada povinností jako je např. hlášení jejich ztráty, jejich výměna, aktualizace údajů a fotografií. To také znamená, že budou zrušeny přestupky za neplnění těchto administrativních povinností.

Dojde také k redukci správních poplatků, protože nebudou vydávány „papírové“ průkazy a doklady, zrušen bude například správní poplatek za registraci zbraně.

Práva stávajících držitelů zbraní zůstanou zachována. Dojde k automatickému převedení jejich zbrojních průkazů na zbrojní oprávnění odpovídající skupiny.

Kategorie zbraní

Návrh zákona opouští dělení zbraní na kategorie A až D. Vzhledem k tomu, že dělení zbraní do kategorií a podoba konkrétních požadavků pro nakládání se zbraněmi jednotlivých kategorií v zákoně č. 119/2002 Sb. a v směrnici 91/477/EHS o zbraních se shodovaly pouze částečně, doházelo v praxi k řadě nejasností.

Návrh zákona dělí zbraně do šesti kategorií podle jejich potenciální nebezpečnosti a podmiňuje možnost jejich nabývání různě přísnými podmínkami.

Jedná se o tyto kategorie zbraní:

- **zbraně podléhající [R]egistraci**, které se dále člení na zbraně kategorie **R1** až **R4**,
- **zbraně [P]odléhající [O]známení** (kategorie **PO**) a
- **zbraně [N]epodléhající [O]známení** (kategorie **NO**).

Kategorie zbraní R1 až R4 budou moci nabývat do vlastnictví pouze držitelé zbrojního oprávnění nebo zbrojní licence, kteří splní další zákonem stanovené podmínky a tyto zbraně budou muset být následně podobně jako dnes zaregistrovány u policie. Na rozdíl od dnešního stavu bude možné tuto fyzickou registraci provést u kteréhokoli odborného útvaru policie (tj. pracoviště Služby pro zbraně a bezpečnostní materiál PČR).

Zbraně kategorie R1 zahrnují zbraně

- **zvláště účinné** - mezi které budou spadat např. děla, raketomety či plamenomety
- **samočinné** – tzn. samopaly a kulomety umožňující střelbu dávkou
- **zákeřné zbraně** - které zahrnují například tzv. střílející hole či nástražná střelná zařízení

Zbraně kategorie R1 budou moci nabývat a držet pouze držitelé zbrojních licencí, nikoliv však držitelé zbrojních oprávnění.

Obdobnými principy se bude řídit rovněž nakládání se střelivem vojenského typu se střelou výbušnou, zápalnou, svítící nebo průbojnou (střelivo kategorie S1).

Zbraně kategorie R2 zahrnují

- **samonabíjecí zbraně, které byly upraveny na samonabíjecí zbraně** ze zbraní samočinných
- **samonabíjecí zbraně střílející z otevřeného závěru**
- **dlouhé samonabíjecí zbraně konstruované pro střelbu s použitím ramenní opěry**, které lze sklopením, zasunutím nebo obdobnou manipulací s ramenní opěrou zkrátit na délku **kratší než 600 mm**

Tyto zbraně budou moci nabývat a držet držitelé zbrojních oprávnění a držitelé zbrojních licencí, pokud jim bude policií vydáno povolení příslušné kategorie, a to pouze při uvedení konkrétního v zákoně stanoveného účelu.

Podobným způsobem jako nakládání se zbraněmi kategorie R2 bude povolováno rovněž nakládání s

tzv. nadlimitními zásobníky, kterými se rozumí zásobníky s kapacitou vyšší než 10 nábojů v případě dlouhých palných zbraní a více než 20 nábojů v případě krátkých palných zbraní

střelivem pro krátké palné zbraně se střelou s tzv. řízenou deformací (střelivo kategorie S2)

Zbraně kategorie R3 zahrnují

- **krátké samonabíjecí nebo opakovací zbraně** pro použití jednotného střeliva se středovým nebo okrajovým zápalem (tj. běžné pistole a revolvery),
- většinu **dlouhých samonabíjecích kulových nebo brokových zbraní nezahrnutých do kategorie R2 nebo R4**
- **dlouhé samonabíjecí a opakovací brokové zbraně**, jejichž délka hlavně nepřesahuje 600 mm,
- **krátké zbraně nabíjené jednotlivě** pro použití jednotného střeliva se středovým zápalem nebo střeliva s okrajovým zápalem, **jejichž celková délka je menší než 280 mm**, a
- **signální zbraně** pro použití signálních nábojů ráže větší než 16 mm

Tyto zbraně budou moci nabývat a držet držitelé zbrojních oprávnění a držitelé zbrojních licencí, pokud jim bude policií vydáno povolení, které bude obdobou současných povolení pro zbraně kategorie B.

Zbraně kategorie R4 zahrnují

- **samonabíjecí zbraně nezahrnuté do kategorie R2 nebo R3** (např. lovecké samonabíjecí pušky s kapacitou zásobníku maximálně 3 náboje),
- **opakovací zbraně nezahrnuté do kategorie R3** (většina dlouhých opakovacích zbraní)
- **zbraně nabíjené jednotlivě** pro použití jednotného střeliva se středovým nebo okrajovým zápalem **nezahrnuté do kategorie R3** (např. jednoranové terčové pistole)
- **nově vyrobené perkusní revolvery, pepřenky či jiné více než dvouranové tzv. předovky**

Tyto zbraně budou moci nabývat a držet držitelé zbrojních oprávnění a držitelé zbrojních licencí, aniž by k tomu potřebovali samostatné speciální povolení.

Zbraně kategorie PO zahrnují

- **palné zbraně nabíjené jednotlivě pro dělené střelivo nezahrnuté do kategorie NO, tzv. předovky moderních konstrukcí**
- **expanzní zbraně odpovídající dovolenému výrobnímu provedení, které stanoví vláda nařízením** (tj. tzv. poplašné zbraně či plynovky)
- **signální zbraně pro použití signálních nábojů do ráže 16 mm**
- **neaktivní torza zbraní** (jde o zbraně nalezené např. jako archeologické nálezy, které jsou ve stavu, který již vylučuje jejich další zprovoznění)
- **zbraně znehodnocené v souladu s přímo použitelným předpisem Evropské unie**
- **palné zbraně určené pro náboje typu Flobert, náboje ráže 4mm M20 nebo srovnatelné střelivo určené pro cvičnou střelbu**, jejichž dovolené výrobní provedení stanoví vláda nařízením (u těchto tzv. flobertek se nadále nebude posuzovat maximální úroveň ústňové energie střely)

Pro nabývání a držení zbraní kategorie PO nebude třeba být držitelem zbrojního oprávnění nebo zbrojní licence. Fyzická osoba však bude muset být policií zapsána v centrálním registru zbraní. Pro tento zápis bude postačovat, pokud bude osoba starší 18ti let a bude splňovat mírnější podmínky bezúhonnosti a spolehlivosti než

držitel zbrojního oprávnění. Nebude třeba skládat zkoušku odborné způsobilosti, ani předkládat posudek o zdravotní způsobilosti. Zbraně kategorie PO budou evidovány v centrálním registru zbraní, přičemž ohlášení jejich nabytí i převodu bude možné učinit také bez fyzické návštěvy pracoviště policie např. prostřednictvím Portálu občana nebo korespondenčně.

Kategorie zbraní PO je zcela nová kategorie, která nemá v zákoně 119/2002 Sb. žádnou obdobu. Jedná se o jakousi mezikategorii mezi zbraněmi, které mohou nabývat a držet pouze držitelé zbrojních oprávnění a mezi zbraněmi, které nepodléhají jakékoliv evidenci a jsou volně dostupné každé osobě starší 18-ti let.

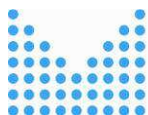
Expanzní zbraně a flobertky, které jsou v současné době drženy v souladu se zákonem č. 119/2002 Sb. (s výjimkou zbraní držených pro podnikatelské účely, ty budou muset být již na trh uvedeny jako zbraně kategorie PO), budou mít nadále režim zbraní kategorie NO. Nebude tedy nutné jejich dodatečné ohlášení. Podmínkou pro aplikaci této výjimky ovšem bude, že daná zbraň bude prokazatelně ověřena před nabytím účinnosti nového zákona (tj. budou na ní vyraženy příslušné ověřovací značky).

Zbraně kategorie NO zahrnují

- **expanzní přístroje** (např. jateční přístroje či přístroje pro nastřelování hřebů a kotev, pokud jako pohon využívají expanzní nábojku)
- **neaktivní zbraně nezahrnuté do kategorie PO** (např. školní řezy zbraní)
- **historické zbraně**
- **plynové zbraně** (tzv. vzduchovky, větrovky, paintballové a airsoftové zbraně, a to bez omezení ústřední energie)
- **palné zbraně pro soupeřský systém výcviku**, s ústřední kinetickou energií střely do 10 Joule (jde o cvičné zbraně např. pro střelivo typu FX Simunition)

Zbraně kategorie NO bude moci nabývat do vlastnictví a držet svéprávná fyzická osoba starší 18-ti let a jakákoliv právnická osoba za předpokladu, že má místo pobytu nebo sídlo na území ČR.

Pokud jde o osoby, které místo pobytu nebo sídlo na území ČR nemají, budou moci nově i tyto zbraně (s výjimkou plynových zbraní) nabývat pouze na základě příslušného vývozního povolení, a to s výjimkou plynových zbraní, u nichž se vývozní povolení vyžadovat nebude.

Historické zbraně

Historické zbraně budou patřit mezi zbraně nepodléhající oznámení (kategorie NO). Oproti zákonu č. 119/2002 Sb. se rozšíří výčet historických zbraní. Mezi historické zbraně budou zařazeny:

- zbraně, které byly vyrobeny do 31. prosince 1890, pokud všechny hlavní části zbraně byly vyrobeny do 31. prosince 1890,
- jednoranové nebo dvouranové palné zbraně, zkonstruované do 31. prosince 1890, jejichž konstrukce je založena na principech doutňákových, kolečkových, křesadlových nebo perkusních zámkových systémů,
- palné zbraně na principu jehlovky, zkonstruované do 31. prosince 1880

Expanzní zbraně

Expanzní zbraně budou v novém zákoně řešeny odlišně od zákona č. 119/2002 Sb. Hlavním důvodem jsou požadavky směrnice o zbraních a prováděcí směrnice Komise (EU), kterou se stanoví technické specifikace pro poplašné a signální zbraně. Expanzní zbraně dovoleného výrobního provedení, které budou nově uváděny na trh, budou zařazeny mezi zbraně podléhající oznámení (kategorie PO). Zbraně upravené z původně „ostrých“ zbraní zůstávají v původní kategorii

upravované zbraně ovšem s jednou výjimkou. Expanzní zbraně vzniklé úpravou z plně automatické zbraně budou patřit do kategorie R2.

Zbrojní oprávnění

Fyzické osoby budou do budoucna oprávněny nabývat a držet zbraně podléhající registraci pouze pokud budou držiteli zbrojního oprávnění. Zákon zavede zbrojní oprávnění na místo zbrojních průkazů. Zbrojní průkazy jako papírové doklady již nebudou vydávány.

Zákon zavede pouze tři skupiny zbrojních oprávnění:

Skupina A – pro výkon povolání nebo přípravu na něj v případech stanovených tímto zákonem

Skupina B – pro zájmovou činnost,

Skupina C – pro ochranu života, zdraví nebo majetku nebo pro výkon povolání.

V zásadě dochází ke sloučení stávajících skupin zbrojních průkazů. Tím dojde ke zpřehlednění a zjednodušení právní úpravy a k odstranění některých ne zcela logických rozdílů v oprávněních držitelů jednotlivých skupin zbrojních průkazů.

Zbrojní oprávnění skupiny A nemá v zákoně 119/2002 Sb. svůj předobraz. Tato nová skupina zbrojního oprávnění bude využitelná pouze zaměstnanci držitelů zbrojních licencí při výrobě zbraní a obdobných dílenských úkonech. Tato skupina bude svého držitele opravňovat k tomu, aby ve výrobním procesu či ve skladu zbraní samostatně vykonával práci, při níž bude zacházet se zbraněmi (ať již půjde o montáž zbraní, provádění povrchové úpravy zbraní či jejich balení). Zbrojní oprávnění skupiny A zajistí, že tyto činnosti, při nichž zaměstnanec držitele zbrojní licence zachází s už v zásadě hotovými zbraněmi, bude vykonávat osoba, která je bezúhonná, spolehlivá a zdravotně způsobilá. Podmínkou získání této skupiny zbrojního oprávnění ovšem nebude složení zkoušky odborné způsobilosti. Příslušné proškolení zaměstnance, který je držitelem zbrojního oprávnění skupiny A, bude povinností jeho zaměstnavatele. Tato skupina zbrojního oprávnění nebude ovšem svého držitele opravňovat ke střelbě ze zbraní a zejména její držitel nebude moci nabývat do vlastnictví a držet zbraně podléhající registraci.

Zbrojní oprávnění skupiny B v zásadě nahrazuje a slučuje stávající zbrojní průkazy skupiny A – ke sběratelským účelům, skupiny B – ke sportovním účelům, skupiny C – v loveckých účelům. Dochází ke sjednocení podmínek pro vydání zbrojního oprávnění pro tyto účely i ke sjednocení práv a povinností jejich držitelů. Specifická oprávnění, která mají například myslivci (tj. zejména provádět lov), zákon o zbraních jako již v současné době upravovat nebude a tato právní úprava bude v plném rozsahu předmětem zákona o myslivosti.

Skupina zbrojního oprávnění C nahrazuje a slučuje stávající zbrojní průkazy skupiny E – k ochraně zdraví, života a majetku a skupiny D – k výkonu zaměstnání a povolání.

Podmínky pro vydání zbrojního oprávnění budou v zásadě stejné, jako jsou podmínky pro vydání zbrojního průkazu v zákoně 119/2002 Sb. Půjde tedy o tyto obecné podmínky:

- minimální věk,
- plná svéprávnost,
- místo pobytu na území ČR,
- zdravotní způsobilost,
- bezúhonnost,
- spolehlivost a
- odborná způsobilost.

Zbrojní oprávnění bude vydáváno na dobu neurčitou. Po celou dobu, kdy bude osoba držitelem zbrojního oprávnění, bude muset splňovat výše uvedené podmínky. Jejich plnění bude policie prověřovat minimálně jednou za pět let, nicméně celý systém by měl fungovat na principu notifikací, tak aby skutečnost, že držitel zbrojního oprávnění přestal některou z jeho podmínek splňovat, byla policii avizována, jakmile k ní dojde. Držitel zbrojního oprávnění nebude muset pravidelně žádat o prodloužení doby platnosti zbrojního oprávnění. V případě zdravotní způsobilosti však bude muset držitel zbrojního oprávnění jednou za pět let absolvovat zdravotní prohlídku.

V případě, že se držitel zbrojního oprávnění ve stanovené lhůtě nepodrobí lékařskému vyšetření, bude platnost jeho zbrojního oprávnění pozastavena.

Pokud osoba přestane splňovat podmínky pro vydání zbrojního oprávnění, policie rozhodne o jeho odnětí.

Zbrojní licence

Právnícké osoby nebo podnikající fyzické osoby budou moci nakládat se zbraněmi podléhajícími registraci, pouze budou-li držiteli zbrojní licence.

I vydávání zbrojních licencí bude výrazně zjednodušeno. Zákon bude nově zavádět pouze dvě skupiny zbrojních licencí:

- **ZL1** – pro podnikatelskou činnost v oboru zbraní a střeliva, která zahrnuje vývoj, výrobu, opravy nebo nevratné úpravy zbraní nebo střeliva, úschovu, skladování, vypůjčování, nákup nebo prodej zbraní nebo střeliva, přepravu nebo zajišťování dopravy zbraní nebo střeliva anebo zprostředkování služby
- **ZL2** – pro činnost právnícké nebo podnikající fyzické osoby, nejde-li o podnikatelskou činnost v oboru zbraní a střeliva

Návrh zákona nebude umožňovat vydání zbrojní licence fyzické osobě, která není podnikatelem v oboru zbraní a střeliva. Taková fyzická osoba může pro nakládání se zbraněmi získat příslušné zbrojní oprávnění.

Podmínky pro vydání zbrojní licence bude splňovat taková právnická osoba (nebo fyzická osoba podnikající), která:

- má sídlo nebo místo pobytu na území České republiky,
- prokáže oprávnění vykonávat podnikatelskou nebo jinou činnost, pro níž má být zbrojní licence vydána
- prokáže oprávnění užívat odpovídající provozovnu,
- prokáže odbornou způsobilost
- je bezúhonná a spolehlivá

I zbrojní licence bude vydávána na dobu neurčitou. Policie bude vždy minimálně každých 5 let prověřovat, zda držitel zbrojní licence stále splňuje podmínky pro její vydání. Toto prověřování by ovšem mělo primárně opět probíhat formou automatických notifikací. Pokud takové podmínky přestane splňovat, policie rozhodne o odnětí zbrojní licence.

Práva a povinnosti

Jak již bylo uvedeno výše, odpadne celá řada administrativních povinností, jejichž porušení bylo přestupkem, který měl vliv na spolehlivost držitele zbrojního průkazu, půjde o např. o administrativní povinnosti spojené s držením papírových dokladů, nebo s předkládáním posudku o zdravotní způsobilosti držitelem zbrojního průkazu skupiny D. Zákon, obdobně jako nahrazovaný zákon č. 119/2002 Sb., bude ukládat držitelům zbraní takové povinnosti, jejichž hlavním cílem je zajistit maximální míru bezpečnosti při veškerém nakládání se zbraněmi.

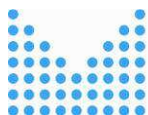
Zákon proto upraví, kdo může se zbraněmi nakládat, za jakých podmínek, komu mohou být zbraně svěřeny, na jakou osobu mohou být převedeny. Zákon dále stanoví, jak musí být zbraně zabezpečeny, za jakých podmínek mohou být nošeny a kde mohou být používány.

Porušení zákonem stanovených povinností bude považováno za a bude trestáno jako přestupek.

Střelnice

Zákon bude rozlišovat tři druhy střelnic:

- **příležitostnou střelnici**, která není provozována častěji než 26 dní v kalendářním roce
- **limitovanou střelnici**, která je provozována častěji než střelnice příležitostná a je určena pro střelbu se střelivem, u něhož ústňová energie jednotné střely činí nejvýše 200 Joule nebo s brokovým střelivem s broky průměru nejvýše 2,5 mm nebo z palných zbraní kategorie PO nebo NO zkonstruovaných na principech doutnákových, kolečkových, křesadlových nebo perkusních zámků anebo z jehlovek
- **standardní střelnici**

Provozovatel střelnice nebude muset být držitelem zbrojní licence. V budoucnosti by základem povolení provozování střelnice měla být příslušná kolaudace stavebním úřadem. Policie již nebude (až na výjimky) posuzovat technické aspekty provozování střelnice v řízení podle zákona o zbraních, ale vyjádří se již v rámci stavebního řízení jako dotčený správní orgán. Technické požadavky na střelnice budou součástí technických požadavků na výstavbu. Policie bude následně povolení provozování střelnice vydávat na základě splnění dalších podmínek (např. způsobilost provozovatele či předložení provozního řádu střelnice, ale k posuzování technických aspektů stavby již docházet nebude (s určitými výjimkami v případě střelnic, v jejichž případě se posuzování podle stavebního zákona provádět nebude). Reálně to znamená, že dojde k posílení role stavebního úřadu a ke koncentraci povolování střelnice coby souboru nemovitostí a zařízení do jediného řízení v souladu s v současnosti připravovanou reformou stavebního práva.

Centrální registr zbraní a prokazování oprávnění

Veškeré procesy podle nového zákona o zbraních by měly být výrazně více elektronizovány. Spolu se zrušením „papírových“ průkazů a dokladů dojde k posílení role centrálního registru zbraní. Držitelé zbrojních licencí, i orgány státní správy, budou primárně komunikovat prostřednictvím centrálního registru zbraní.

Veškerá podání podle nového zákona bude možno učinit elektronicky se zaručenou identitou. Pro fyzické osoby, které nebudou chtít komunikovat elektronicky, zůstane zachována možnost činit podání prostřednictvím papírových formulářů.

Platnost oprávnění, které má osoba podle nového zákona o zbraních, bude moci být prokázána různými způsoby. Při jakékoliv interakci s držitelem zbrojní licence skupiny ZL1 si tuto skutečnost ověří držitel zbrojní licence v centrálním registru zbraní.

V případě nutnosti vzájemného prokázání oprávnění mezi dvěma osobami, které nemají přístup do centrálního registru zbraní, například při prodeji zbraně mezi dvěma držiteli zbrojního oprávnění, si budou moci vzájemně prokázat existenci a rozsah svých oprávnění několika alternativními způsoby:

- elektronicky s využitím zaručené identity, například s využitím příslušné funkcionality Portálu občana,
- osobně před kterýmkoli krajským ředitelstvím policie
- osobně před držitelem zbrojní licence skupiny ZL1
- předložením tzv. zbrojního listu (viz dále) spolu s předložením dokladu totožnosti nebo
- předložením evropského zbrojního pasu, ve kterém je zapsána zbraň, které se oprávnění týká.

Zmiňovaný **zbrojní list** není náhradou rušených zbrojních průkazů a průkazů zbraní. Bude alternativním způsobem prokázání oprávnění pro osoby, které elektronicky komunikovat nechtějí nebo nemohou. Bude se jednat o ověřený výstup z centrálního

registru zbraní, ve kterém budou uvedena platná oprávnění osoby zapsaná v centrálním registru zbraní včetně každé zbraně podléhající registraci nebo zbraně kategorie PO, jejichž je daná osoba držitelem nebo vedlejším držitelem. Osoba žádající o vydání zbrojního listu ale může požádat, aby v tomto listu byly uvedeny jen některé údaje, například údaje pouze o prodávané zbraní a nikoliv o všech jeho zbraních.

Zbrojní list bude vydávat odborný útvar policie nebo kontaktní místo veřejné správy (Czech Point).

Další instituty

Obdobným způsobem jako zákon č. 119/2002 Sb. bude nový zákon upravovat dědění zbraní, nálezy zbraní, možnost zadržení zbraní, zajištění zbraní, kontrolu držitelů zbrojních licencí a střelnic a další známé instituty.

Vedle toho, ale bude zákon upravovat i jiné instituty a postupy, které zákon č. 119/2002 Sb. doposud upravoval buď nedostatečně, nebo vůbec. Jde například o problematiku konverze zbraně na zbraň nižší kategorie, problematiku značení zbraní nebo problematiku zápůjček zbraní (zavedení institutu tzv. vedlejšího držitele zbraně). Zcela nově bude řešena otázka ničení zbraní, k němuž bude oprávněn pouze stát a nikoli již soukromé subjekty.